

KAREL KRYL

Vlasta Geryková

Aktivita spočívá v seznámení žáků s reakcí kulturního prostředí na historickou událost, v tomto případě na okupaci vojsky Varšavské smlouvy z roku 1968. Naučí se hledat rozpoznat náhled autora na situaci i skrze nepřímé umělecké ztvárnění. Nejdůležitější metodou bude analýza básnického textu. Žáci použijí své znalosti z dějepisu, aby přišli na význam básnických vyjádření. Při nejasnostech je vhodná diskuze mezi žáky.

Člověk a společnost (Dějepis), Jazyk a jazyková komunikace (Český jazyk a literatura)

žáci 2. stupně ZŠ (9. třída), lze i SŠ

Žáci budou schopni zhodnotit dopad písně s politickým charakterem na společnost, pokusí se odhadnout další osud autora vzhledem k dalšímu historickému vývoji.

POSTUP

Žákům bude puštěna nahrávka Krylovy písně Bratříčku, zavírej vrátka a rozdán její text. Ten se nejprve ve skupinách žáci pokusí rozebrat.

Dále se žáci pokusí odhadnout další osud písně za normalizace. Jak pokračovala kariéra autora? Za domácí úkol je možno zadat žákům jako slohové cvičení pokus o podobnou píseň/báseň. Bud' k tématu srpna 1968 nebo i k současné politické situaci.

Na další hodině lze se žáky diskutovat o tom, jaký dopad by mohla mít jejich píseň v dnešní době (souvinnost se svobodou slova, velkým počtem autorů apod.).

POUŽITÉ ZDROJE

http://www.youtube.com/watch?v=ooSMjpT_pAY (cit. 18. 7. 2012)

<http://www.lyricon.net/texty-pisni/karel-kryl/to-nejlepsi/bratricku-zavirej-vratka> (cit. 18. 7. 2012)

Příloha – text písně Bratříčku, zavírej vrátka od Karla Kryla

Bratříčku nevzlykej
 to nejsou bubáci
 Vždyť už jsi velikej
 To jsou jen vojáci
 Přijeli v hranatých
 železných maringotkách
 Se slzou na víčku
 hledíme na sebe
 Bud' se mnou bratříčku
 bojím se o tebe
 na cestách klikatých
 Bratříčku v polobotkách
 Prší a venku se setmělo
 Tato noc nebude krátká
 Beránka vlku se zachtělo
 Bratříčku! Zavřel jsi vrátka?
 Bratříčku nevzlykej
 neplýtvej slzami
 Nadávky polykej
 a šetři silami
 Nesmíš mi vyčítat
 jestliže nedojdeme
 Nauč se písničku
 Není tak složitá
 Opři se bratříčku
 Cesta je rozbitá
 Budeme klopýtat
 Zpátky už nemůžeme
 Prší a venku se setmělo
 Tato noc nebude krátká
 Beránka vlku se zachtělo
 Bratříčku zavírej vrátka!
 Zavírej vrátka!

Otázky k textu:

Co jsou to hranaté železné maringotky?
 Koho můžeme chápat jako osloveného bratříčka?
 Koho autor chápe jako beránka a koho jako vlka?
 Co znamená činnost zavírání vrátek?
 Kde můžeme najít symboly nesvobody?